

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekłe Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

Tytuł: Zalecenia pielęgniarские dla pacjenta i rodziny (opiekuna) z owrzodzeniem nowotworowym.

**Opracowanie: mgr piel. Anita Lembas
specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego.**

Owrzodzenie nowotworowe to przewlekła i najczęściej nieodwracalna zmiana patologiczna spowodowana rozrostem nowotworu, który powoduje kalafiorowate, guzowate nacieki i może tworzyć przetoki. Owrzodzenie nowotworowe może sączyć, krwawić i często występuje nieprzyjemny zapach.

Wsparcie pacjenta i rodziny można uzyskać poprzez kontakt z lekarzem POZ, pielęgniarką środowiskowo-rodzinną, hospicjum domowym, psychologiem lub pracownikiem MOPS w zakresie edukacji, pielęgnacji rany, doboru właściwych opatrunków i poprawy jakości życia pacjenta.

Zalecane działania w celu uniknięcia infekcji:

- Dbłość o czystość skóry chorego,
- Częste pranie bielizny chorego i pościeli,
- Wietrzenie pomieszczeń w których przebywa chory,
- Kontrolowanie procesów fizjologicznych,
- Utylizowanie odpadów z rany i zużytych opatrunków.

Higiena i pielęgnacja rany to jeden z kluczowych etapów miejscowej terapii i pielęgnacji, dlatego zaleca się:

- Przed zmianą opatrunku umyć ręce wodą z mydłem i osuszyć dokładnie czystym ręcznikiem. Założyć jednorazowe rękawice,
- Przy każdej zmianie opatrunku dokonywać oczyszczania rany i otaczającej skóry. Celem jest ostrożne usunięcie (wyplukanie) z rany i jej okolicy substancji szkodliwych, wysięku czy pozostałości opatrunku. Można zastosować roztwór soli fizjologicznej lub/i np. Octenilin płyn, również w formie przymoczki, który nawilża, oczyszcza i usuwa zanieczyszczenia z rany. **Nie wolno usuwać opatrunków przywartych do łożyska bez uprzedniego ich namoczenia.**

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

- Upewnić się, że skóra wokół rany jest czysta i sucha. Zdezynfekować ranę preparatem np. Octenisept,
- Kontakt z lekarzem i/lub pielęgniarką aby dobrać właściwy opatrunek specjalistyczny, który zapewni optymalne warunki gojenia i ułatwi wymianę.

Przykładowe opatrunki w leczeniu ran nowotworowych:

Nieprzywierające siatkowe: Atrauman, UrgoTul

Wypełniające: Aquacel Extra, UrgoTul Rope

Alginiany: Kaltostat, Medisorb

Ze srebrem: Aquacel Ag Extra

Polimerowe: Zetuvit Plus,

Pianki nieprzyklepne: Allevyn, Aquacel Ag Foam, Tielle Extra

Pianki z silikonem: Mepilex, Allevyn Gentle Border

Chłonne: Askina Absorb +

Płuczące: HydroClean plus

Oczyszczające z martwicy: UrgoClean

Żelowe z polimerami: AquaGel

Antybakteryjne siatkowe: UrgoTul Ag/silver, Inadine, Atrauman Ag

- Przed założeniem opatrunku, upewnić się że, opatrunek jest większy od powierzchni rany o co najmniej 1 cm. Należy ponownie umyć ręce, osuszyć, założyć jednorazowe rękawiczki. Nałożyć opatrunek centralnie na ranę. Nałożyć opatrunek pokrywający /chłonny/ aby zabezpieczyć opatrunek na ranie i maksymalnie izolować wysięk.
- Wymieniać opatrunki specjalistyczne w zależności od stopnia wysięku i zaawansowania rany, aby zapewnić komfort pacjentowi, zmniejszyć ból, zlikwidować przykry zapach oraz ewentualne krwawienie.
- Chronić skórę wokół rany poprzez stosowanie preparatów ochronnych np. Alantan, Octenisept krem,
- Unikać urazów rany, które mogłyby pogorszyć jej stan jak również spowodować krwawienie.

Ubytek krwi może doprowadzić do wstrząsu hipowolemicznego, stanowiącego zagrożenie dla życia chorego. W tym wypadku przy niewielkim krwawieniu

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

zastosować opatrunek np. Kaltostat, Medisorb. Przy większym np. Spongostan, przymoczki z Exacyl + opatrunek uciskowy. W przypadku niemożności zahamowania krwawienia w ciągu 10 – 15 minut należy skontaktować się z lekarzem.

- W razie wystąpienia infekcji, nieprzyjemnego zapachu z rany można zastosować opatrunki z węglem aktywowanym np. Mepilex Transfer, Metronidazol pod różnymi postaciami, np. żel. Do pomieszczeń: maskujące zapach dezodoranty, olejki aromatyczne.
- W razie uporczywego świądu utrzymywać wilgotne środowisko w ranie poprzez masć z mentolem, żele z lidokainą, okłady z lodu.

Kontrola bólu:

Stosować leki przeciwbólowe zlecone przez lekarza prowadzącego, szczególnie przed wykonaniem opatrunku np. żel z lidokainą, dodatkowa dawka NLPZ lub opioidu.

Dieta:

Zapewnić odpowiednie odżywienie bogate w białko (jeżeli nie ma p/wskazań) wysokoenergetyczne z witaminami (A, C, D, E, K) i pierwiastkami mineralnymi (cynk, żelazo, miedź) w celu dobrego procesu gojenia rany jak i kondycji pacjenta. Produktem, który zawiera większość składników odżywczych jest np. Nutridrink, który może być uzupełnieniem diety. Należy dbać o odpowiednie nawodnienie organizmu. Unikać używek.

Aktywność fizyczna:

Wysiłek fizyczny powinien być umiarkowany, regularny, dostosowany do stanu pacjenta.

Obserwacja stanu ogólnego pacjenta:

Monitorować stan zdrowia pacjenta w tym objawy takie jak gorączka, nasilenie bólu, krwawienie, zmiany skórne wokół rany. W przypadku pogorszenia stanu zdrowia należy kontaktować się z lekarzem i/lub pielęgniarką.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

Piśmiennictwo:

1. Szczerbińska K., Puto G.: Opieka długoterminowa w geriatric. PZWL, Warszawa 2023
2. Kędziora-Kornatowska K., Muszaliak M., Skolmowska E.: Pielęgniarsstwo w opiece długoterminowej. PZWL, Warszawa 2024
3. De Walden-Gałuszko K., Kaptacz A., Kaptacz I.: Pielęgniarsstwo opieki paliatywnej. PZWL, Warszawa 2023
4. E. Szkiler: Rany Nowotworowe skóry – objawy i postępowanie miejscowe. Praca poglądowa. 2021
5. Holistyczny program Schulke – nowoczesne i skuteczne rozwiązania stosowane w profilaktyce i leczeniu zakażeń wywołanych przez szczepy wielolekooporne. Materiał dla personelu medycznego. 2024
6. A.Ciałkowska-Rysz, T. Dzierżanowski: Medycyna Paliatywna. Termedia 2019
7. <https://www.termedia.pl/leczenie-odleżyn-zalecenia-Polskiego-Towarzystwa-Leczenia-Ran-Czesc-II> 23.07.2025
8. K. Mitura: Rany nowotworowe – podstawowe informacje. Poradnik Convatec. pdf